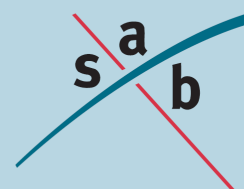

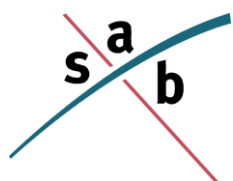
Quick scan flora en fauna

Keucheniusstraat 26, Zutphen

Gemeente Zutphen

Datum: 24 augustus 2017
Projectnummer: 160302

SAB
Postbus 479
6800 AL Arnhem
tel: 026 - 357 69 11
fax: 026 - 357 66 11

Auteur: D. Meriën
Tweede lezer: E. Verkaik
Projectleider: A.H. Vaatstra-Koekkoek
Project: Keucheniusstraat, Zutphen
Projectnummer: 160302

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
2	Wettelijk kader	7
2.1	Gebiedsbescherming	7
2.2	Soortenbescherming	9
3	Quick scan flora en fauna	12
3.1	Onderzoeksmethode	12
3.2	Soortenbescherming	12
4	Conclusie	19
4.1	Soortbescherming	19
5	Advies	20
5.1	Aanvullend onderzoek	20
5.2	Zorgplicht	21
5.3	Broedende vogels	21
5.4	Aanbevelingen	21
5.5	Vervolgstappen	22

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

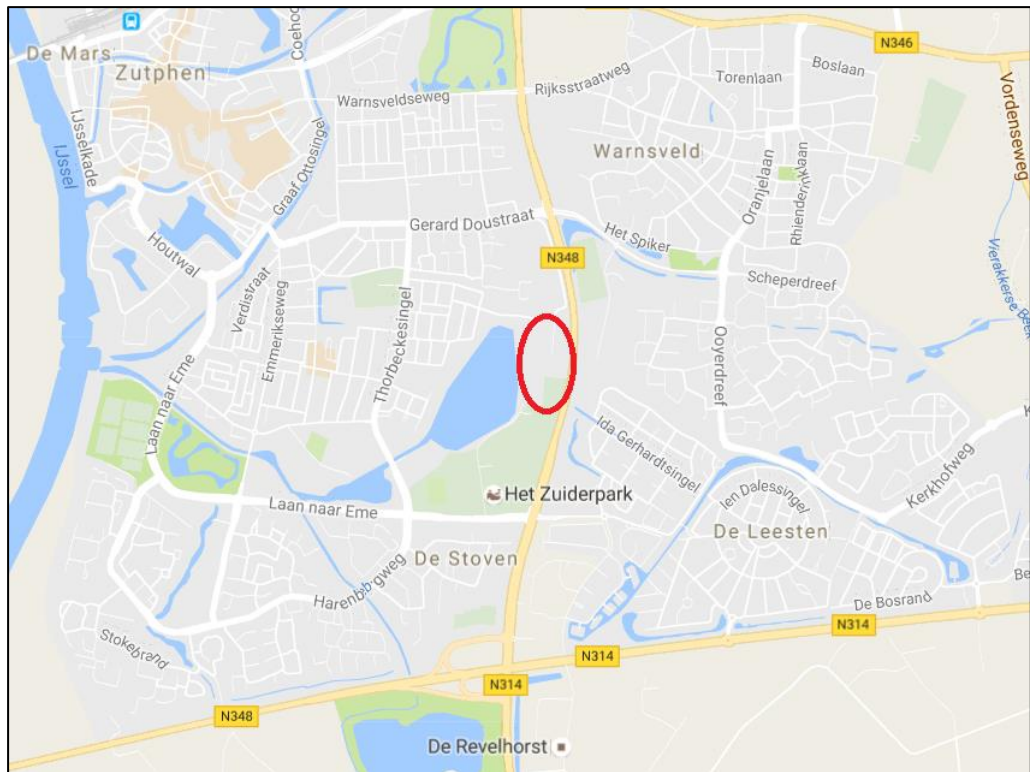
Aan de Keucheniustraat 26 te Zutphen was het Graaf Otto zwembad gevestigd. Deze bebouwing is gesloopt. Er zijn plannen deze locatie en een deel van de gronden van de zuidelijker gelegen sportvoorzieningen te gebruiken voor nieuwbouw van een school en een sporthal.

Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. Voorliggende rapportage zet door middel van een quick scan flora en fauna uiteen of met de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk sprake kan zijn van het verstoren van beschermde natuurgebieden en soorten en of nader onderzoek hiernaar noodzakelijk is.

1.2 Plangebied

1.2.1 Huidige situatie

Het plangebied bevindt zich in de kern van Zutphen (provincie Gelderland), vlakbij het dorp Warnsveld. Zutphen ligt in een omgeving die wordt gekenmerkt door landbouw en bos. De rivier de IJssel, behorend tot het Natura 2000-gebied 'Rijntakken', loopt langs de kern van Zutphen. Het plangebied ligt in een groen deel van Zutphen met het Zuiderpark en het meer 'De Vijver' op korte afstand van het gebied. Ten zuiden van het plangebied ligt de N348, iets verder rondom het plangebied liggen voornamelijk woonwijken. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging en begrenzing van het plangebied weer.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Op 22 november 2016 is een veldbezoek uitgevoerd. Ten tijde van het veldbezoek was op het noordelijke deel van het plangebied tijdelijke bebouwing aanwezig. Deze

bebouwing wordt gebruikt door een basisschool. Ten zuiden daarvan ligt een deel van het terrein braak en is een ruime hoeveelheid bomen en struiken aanwezig. Het zuiden van het plangebied hoort bij de gronden van de zuidelijk gelegen sportvoorzieningen. In dit gedeelte ligt een sportveld en staan twee gebouwen, deze zullen in de beoogde situatie blijven bestaan. Het eerste is een klein gebouw aan de westelijke grens van het gebied dat wordt gebruikt door een duikvereniging. Aan de zuidelijke grens van het plangebied op het sportpark staat een groter gebouw. Tussen de oude gronden van het zwembad en de gronden van de voorgenoemde sportvoorzieningen ligt een kleine groenstrook. Op deze groenstrook is een betonnen bak met ondiep water aanwezig, die waarschijnlijk permanent watervoerend is. Ook zijn een aantal ondiepe (waarschijnlijk niet permanent watervoerende) poeltjes ontstaan. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Plangebied ten tijde van het veldbezoek. 1) Vooraanzicht van de tijdelijke school in het noorden van het plangebied. 2) Ruigte ten noorden van het plangebied. 3) Achterzijde van de tijdelijke bebouwing en schoolplein. 4) Ruigte aan de westgrens van het plangebied. 5) Groenstrook met poeltjes en watervoerende betonnen bak. 6) Braakliggend terrein in het midden van het plangebied. 7) Klein gebouw aan de zuidwestelijke grens van het plangebied. 8) Gebouw en sportveld aan de zuidgrens van het plangebied.

1.2.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie zal nieuwbouw in het plangebied zijn gerealiseerd. Deze nieuwbouw zal bestaan uit een school voor speciaal onderwijs en een sporthal.

2 Wettelijk kader

De bescherming van natuur is op te delen in gebiedsbescherming en soortenbescherming.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Inleiding

Op grond van artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten daarnaast op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd natuurnetwerk Nederland. De bescherming van dit natuurnetwerk wordt geregeld bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, zoals belangrijke weidevogelgebieden of ganzenfoerageergebied. Hieronder een toelichting bij de verschillende vormen van gebiedsbescherming.

2.1.2 Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden

Voor alle Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze gebieden. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor deze gebieden zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Aanvullend op deze zorgplicht gelden voor deze gebieden extra regels die zijn opgenomen in hoofdstuk 2 van de wet.

Natura 2000-gebieden

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Conform artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming is het verboden om zonder vergunning projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op deze instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Verder geldt dat een plan, dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, door een bestuursorgaan pas vastgesteld kan worden indien een passende beoordeling is gemaakt.

Voor een plan of een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling gemaakt te worden, van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. Blijkt uit de passende beoordeling dat er geen aantasting plaatsvindt van de natuurlijke kenmer-

ken van een Natura 2000-gebied, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of kan voor de projecten door Gedeputeerde Staten een vergunning worden verleend. In bepaalde gevallen kan, ondanks dat uit de passende beoordeling blijkt dat aantasting van de natuurlijke kenmerken mogelijk is, een plan toch worden vastgesteld of kan een vergunning toch worden verleend. Er dient dan te worden voldaan aan de zogeheten ADC criteria. De ADC criteria houden in: i) dat er geen alternatieve oplossingen zijn, ii) dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en iii) dat de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Bijzondere nationale natuurgebieden

In uitzonderlijke gevallen kan de Minister, op grond van artikel 2.11, bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Minister kan dit doen voor een gebied dat is of wordt aangemeld als Habitatrichtlijngebied, maar nog niet definitief is aangewezen. Ook kan het voor een gebied dat nog geen onderdeel is van het Natura 2000-netwerk, maar waar compenserende maatregelen worden getroffen voor de realisatie van een project met significante gevolgen. Tot slot kan een gebied worden aangewezen in het geval dat dat noodzakelijk is in het kader van de Vogel- of Habitatrichtlijn, om een gunstige staat van instandhouding te realiseren. Ter bescherming van de bijzondere nationale natuurgebieden kan de Minister verschillende maatregelen nemen, waaronder toegangsbeperkingen tot het gebied, het gebruik maken van zijn of haar aanschrijvingsbevoegdheid en het treffen van behoud- en herstelmaatregelen in het gebied.

2.1.3 *Natuurnetwerk Nederland en weidevogelleefgebied*

Ter bescherming van vogelsoorten, van soorten van de Habitatrichtlijn en van rode lijstsoorten dienen provincies, op basis van artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming, zorg te dragen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS). De bescherming van dit netwerk gebeurt bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, zoals weidevogelgebieden of ganzenfoeragegebied.

Voor Natuurnetwerk Nederland geldt, op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. Daarnaast mogen de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet significant worden beperkt.

De provincie Gelderland spreekt niet van Natuurnetwerk Nederland maar van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO). Binnen het GNN en de GO staat de bescherming van de kernkwaliteiten centraal. De kernkwaliteiten bestaan uit bestaande natuurwaarden, uit nog te ontwikkelen potentiële waarden en omgevingscondities. Per saldo moet elke ontwikkeling in het GNN een verbetering van de betreffende kernkwaliteiten opleveren. In dat saldo zijn vergroting van de oppervlakte natuur en versterking van de ecologische samenhang belangrijke randvoorwaarden.

In een nieuw bestemmingsplan gelegen binnen het GNN zijn geen nieuwe functies mogelijk, tenzij:

- geen reële alternatieven aanwezig zijn;
- sprake is van redenen van groot openbaar belang;
- de negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang zoveel mogelijk worden beperkt; en
- de overblijvende negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang gelijkwaardig worden gecompenseerd.

De GO heeft een dubbeldoelstelling. Er is ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met versterking van de ecologische samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden. Beschermde weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden liggen voornamelijk in de GO (en voor het overige deel in het GNN). Door de samenhang met de aangrenzende en inliggende natuur van het GNN herbergt de GO ook kenmerkende natuurwaarden. Bij ruimtelijke ingrepen in de GO wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwvestiging, uitbreiding van bestaande (en reeds in de GO gelegen) bestemmingen en de schaal/omvang van de ingreep (en daarmee het effect op de kernkwaliteiten). Tevens moet voor deze ontwikkelingen de ladder voor duurzame verstedelijking worden doorlopen.

De provincie Gelderland vindt het van belang dat de ganzenfoerageergebieden geschikt blijven voor ganzen. De provincie stuurt daarom op het behoud van de openheid en de rust in de beschermde ganzenfoerageergebieden. De provincie wil in de beschermde weidevogelgebieden een landbouwpraktijk stimuleren en in stand houden die rekening houdt met weidevogels.

2.2 Soortenbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.2.1 *Zorgplicht en verboden*

Op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming geldt voor al de in het wild levende soorten altijd de zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Naast de zorgplicht is voor een aantal soorten door middel van verboden een aanvullend beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Vogelrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Habitatrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten

Naast de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen, om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om de plantensoorten opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

2.2.2 Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.2.3 Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. De provincie Gelderland verleent vrijstelling voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huis-spitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.2.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een

goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de vogelrichtlijnsoorten, de habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden. Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.

3 Quick scan flora en fauna

3.1 Onderzoeksmethode

De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een eco-loog van SAB. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is gebruikgemaakt van de meest recente verspreidingsgegevens van soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Voor aanvullende visualisering van deze gegevens wordt gebruikgemaakt van relevante literatuur. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 22 november 2016 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van mogelijk aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

Gelet op de afstand tussen het plangebied en de beschermde gebieden, waarvan in hoofdstuk 2 het wettelijk kader is beschreven, is hier in overleg met de gemeente geen nader onderzoek naar gedaan.

3.2 Soortenbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

3.2.1 *Vaatplanten*

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF komen er geen beschermde vaatplanten in de omgeving van het plangebied voor. In het plangebied is een grote hoeveelheid bomen, struiken en grasland aanwezig. Tijdens het veldbezoek is daar onder andere zomereik, zachte berk, hazelaar, hult en lijsterbes aangetroffen. In het grasland staan ridderzuring, grote brandnetel, rode klaver en pitrus. De in het plangebied aangetroffen soorten zijn kenmerkend voor een voedselrijke (matig) vochtige omgeving. Omdat beschermde vaatplanten zeer specifieke habitateisen hebben en voornamelijk op stabiele voedselarme gronden groeien, zijn deze in dergelijk habitat uit te sluiten.

3.2.2 *Grondgebonden zoogdieren*

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de eekhoorn en de steenmarter in de buurt van het plangebied voor.

De eekhoorn komt voor in allerlei bos gebieden maar komen ook in parken en tuinen in de omgeving van bosrijk gebied. De bomen in het plangebied zijn daarom gecontroleerd op aanwezigheid van eekhoornnesten. Er zijn geen nesten of andere signalen

van eekhoorns aangetroffen. Het is daarom niet te verwachten dat het plangebied deel uitmaakt van de functionele leefomgeving van de eekhoorn.

De steenmarter komt voor in allerlei typen landschap in bossen, maar ook in dorpen, rondom boerderijen en in grote steden. De steenmarter gebruikt allerlei typen holen zoals takkenhopen, boomholtes, zolders en kruipruimtes. Het plangebied is onderzocht op sporen van de steenmarter zoals vraatsporen, uitwerpselen en loopsporen onderzocht. Deze zijn niet in het plangebied aangetroffen. De aanwezigheid van de steenmarter is daarmee uitgesloten.

3.2.3 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger, in de buurt van het plangebied voor. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn strikt beschermd volgens de Wet natuurbescherming.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. Er zijn in het plangebied verschillende gebouwen aanwezig. Specifiek zijn dit de tijdelijke schoolbebouwing. Het kleine gebouw aan de zuidwestelijke kant van het plangebied en het grote gebouw aan de zuidkant van het gebied aan het naastgelegen sportveld. Alleen de tijdelijke bebouwing voor de beoogde plannen moeten worden verwijderd. In de huidige plannen is echter beoogd nieuwbouw tegen het bestaande grote gebouw aan te bouwen. Eventuele verblijfplaatsen zouden hierdoor ongeschikt worden gemaakt. De bebouwing is gecontroleerd op de aanwezigheid van openingen, kieren en open stootvoegen. In het zuidelijke gebouw is een veelvoud van open stootvoegen aangetroffen die vleermuizen toegang tot de spouw kunnen bieden (zie navolgende afbeeldingen). Als er nieuwbouw tegen deze muren wordt aangebouwd zullen deze verblijfplaatsen ongeschikt worden gemaakt. Nader onderzoek is daarom noodzakelijk om de gebruiksfuncties van het gebouw voor vleermuizen nader inzichtelijk te maken.

Impressie van open stootvoegen die vleermuizen als toegang tot de spouw kunnen gebruiken.

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een minimale diameter van 30 centimeter te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Vanaf deze diameter maken spechten ook hopen in bomen, waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Ook moeten de bomen dermate oud zijn, dat holtes door rotting ontstaan. In het plangebied zijn verschillende bomen aanwezig. De meeste hiervan zijn echter niet dik genoeg om vleermuizen een verblijfplaats te kunnen bieden. De dikkere bomen zijn op de aanwezigheid van holtes en/of loshangende schors gecontroleerd maar er zijn geen openingen aangetroffen. De aanwezigheid van boombewonende vleermuizen in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van deze vleermuizen verdwijnen, waardoor ze de verblijfplaats moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is strikt beschermd.

De in het plangebied aanwezige ruigte, bosjes en bomen, vormen geschikt foerageergebied. Het is echter niet te verwachten dat het plangebied essentieel foerageergebied vormt voor een populatie vleermuizen. Rondom het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig, zoals in het zuidpark ten zuiden van het plangebied. Maar ook ten noorden en oosten is veel potentieel foerageergebied aanwezig. Nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied als foerageergebied is daarom niet noodzakelijk.

Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen wordt door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om

van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes strikt beschermd. Rondom het plangebied liggen lijnvormige structuren met bomen en struiken. Met name de lijnvormige structuren aan de noord en westzijde van het plangebied worden mogelijk door vleermuizen als vliegroute gebruikt. Wanneer het voor de beoogde plannen noodzakelijk is de aanwezige bomen en struiken te kappen blijven deze routes echter bestaan omdat deze lijnvormige structuren aan beide kanten van de straat en dus ook buiten het plangebied aanwezig zijn. De lijnvormige structuren aan de oost en zuidzijde van het plangebied zouden bij het kappen hiervan wel vervallen. Bij deze elementen betreft het echter geen doorlopende lijnvormige structuur waardoor van een essentiële vliegroute geen sprake zal zijn. Nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied als essentiële vliegroute is daarom niet noodzakelijk.

3.2.4 Vogels

Vogelsoorten met niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen als kraai, koolmees, winterkoning, gaai, roodborst en merel. Daarnaast zijn in het plangebied een nest van een duif en twee winterkoning nesten aangetroffen. Tijdens het broeden zijn alle vogels strikt beschermd. Om te voorkomen dat bij het kappen van de van de beplanting in het gebied aanwezige nesten van broedende vogels worden beschadigd, adviseren wij u deze werkzaamheden buiten de broedperiode te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en merken dat het plangebied en de directe omgeving te verstorend zijn, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld door een expert op het gebied van vogels dat geen broedende vogels in het plangebied aanwezig zijn. De broedperiode van vogels loopt globaal van half maart tot half augustus, maar de nesten van vogels die buiten deze periode broeden zijn ook beschermd.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt een aantal jaarrond beschermde vogelsoorten in de buurt van het plangebied voor. Het betreft de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ransuil, roek, slechtvalk en wespendif. Hieronder wordt in meer detail beschreven of en in welke mate het gebied geschikt kan zijn voor betreffende soorten.

Boomvalken maken zelf geen nest maar gebruiken oude nesten van kraaien, eksters of duiven. Nesten worden in bossen, maar ook in boomgroepen in halfopen landschap en parken aangetroffen. Nesten zitten soms in een lagere vork in een boom, maar ook samenraapsels van twijgen in slappe takken kunnen worden gebruikt. Het in het plangebied aangetroffen duivennest kan door boomvalken worden gebruikt. Daarnaast is de boomvalk in de laatste vijf jaar veelvuldig in de directe omgeving van het plangebied waargenomen. Het is daarom niet op voorhand uit te sluiten dat de boomvalk het in het plangebied broedt. Door het kappen van de bomen in het gebied vindt er mogelijk aantasting van een broedlocatie van de boomvalk plaats. In de natuurwetgeving worden alle essentiële plekken beschermd die nodig zijn om een nestplaats succesvol te laten functioneren. Omdat boomvalken in boomgroepen

broeden is het laten staan van de desbetreffende boom onvoldoende om de functionaliteit van deze mogelijke broedlocatie te behouden. Nader onderzoek is noodzakelijk om de aanwezigheid van de boomvalk verder inzichtelijk te maken.

Impressie van het aanwezige duivennest en zijn locatie.

Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing en tevens vaak onder (ronde) dakpannen. Een geschikte leefomgeving van de huismus bestaat uit een combinatie van een geschikte nestgelegenheid, voedsel, drinkwater en voldoende dekking in de vorm van stekelige of groenblijvende struiken. Voornamelijk plekken waar menselijke bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hoge dichtheden aan huismussen. In het plangebied zijn geen duidelijk geschikte nestlocaties van de huismus aangetroffen. Daarnaast zijn er tijdens het veldbezoek geen huismussen of sporen van de huismus in het plangebied waargenomen. Huismussen zijn zeer honkvast en blijven altijd in de directe omgeving van hun nestplaats. Het feit dat de soort tijdens geschikte weersomstandigheden niet is aangetroffen, duidt er op dat zich geen nesten in het plangebied bevinden. Aangezien er geen duidelijke nestlocaties voor de huismus in het plangebied aanwezig zijn en huismussen of sporen van de soort niet zijn waargenomen, is het uit te sluiten dat het plangebied onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van de huismus. Een nader onderzoek naar de huismus is om die reden niet noodzakelijk.

Gierzwaluwen broeden in Nederland in gebouwen in stedelijk gebied onder dakpannen of in kieren van muren. De gebouwen in het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op de aanwezigheid van kieren in muren of andere locaties die een geschikte nestlocatie van de gierzwaluw kunnen zijn. In de gebouwen zijn geen geschikte locaties aangetroffen, de aanwezigheid van broedlocaties van gierzwaluwen in het plangebied is daarom uitgesloten.

Andere jaarrond beschermde vogelsoorten maken hun nesten op hoge gebouwen (slechtvalk), langs stromende beken (grote gele kwikstaart), in hoge bomen in bos of boomgroepen (buizerd, roek en havik), in oude nesten van kraaien, buizerds en eksters in boomgroepen (wespandief) in oude nesten van kraaien en roofvogels in naaldbomen (ransuil), of in nissen van kerktorens of in andere toegankelijke gebouwen in agrarisch gebied (kerkuil). Deze elementen zijn niet in het plangebied aanwezig en nesten van deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn daarom uit te sluiten in het plangebied.

3.2.5 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen er geen reptielen in de buurt van het plangebied voor. Reptielen komen voornamelijk voor in overgangsvegetaties van bijvoorbeeld bos naar heide. Een dergelijk leefgebied is in het plangebied niet aanwezig. Enkel de ringslang laat zich ook in meer stedelijk gebied zien. De soort komt vooral voor ten noorden van de grote rivieren, in laagveengebieden, natte heide-terreinen en waterrijke zandgronden in de aanwezigheid van watervoerende elementen met een natuurlijke beoevering is hierbij belangrijk. Een dergelijk biotoop is niet in het plangebied aanwezig. Deze soort is derhalve in het plangebied uit te sluiten.

3.2.6 Amfibieën

Volgens de beschikbare verspreidingsgegevens komt de poelkikker in de omgeving van het plangebied voor. Poelkikkers leven in schone stilstaande wateren in bos heide en hoogveen maar worden ook in half-natuurlijke graslanden, kleipolders laagveen en ruderaal terrein aangetroffen. In het plangebied is, in het zuidelijke deel, potentieel geschikt gebied voor de poelkikker aangetroffen. Het betreft zeer drassig grasland met poelvorming en een betonnen pak, die permanent watervoerend lijkt te zijn (zie navolgende afbeeldingen). De poelkikker is voor het laatst in 2007 in de omgeving van het plangebied gemeld, maar de poelkikker is een lastig te determineren soort en de verspreiding van poelkikkers is, zo meldt de soortenstandaard poelkikker, nog onvoldoende gedocumenteerd. Omdat er potentieel geschikt leefgebied in het plangebied aanwezig is en de soort in het verleden in de omgeving van het plangebied is gemeld, is de aanwezigheid van de poelkikker niet met voldoende zekerheid uit te sluiten. Nader onderzoek is noodzakelijk de aanwezigheid van de poelkikker inzichtelijk te maken.

Poelen en de watervoerende betonnen bak. Door de aanwezigheid van potentieel geschikt leefgebied kan de poelkikker niet worden uitgesloten.

3.2.7 Vissen

De in het plangebied aanwezige watervoerende elementen zijn voor vissen te klein en niet diep genoeg. Beschermde vissoorten kunnen daarom in het plangebied worden uitgesloten.

3.2.8 *Insecten en andere ongewervelden*

Beschermden insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat. Deze soorten komen in stabiele habitattypen voor zoals heiden en venen. In het betreffende plangebied is geen sprake van een dergelijke stabiele leefomgeving en de juiste leefomstandigheden voor dergelijke soorten. Beschermden insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

4 Conclusie

Aan de Keucheniustraat 26 te Zutphen is een perceel dat voor de bouw van nieuwbouw wordt beoogd. Daarvoor zal de aanwezige bebouwing moeten worden gesloopt en bomen en struiken moeten worden gekapt. oogde plannen.

4.1 Soortbescherming

Volgens de beschikbare verspreidingsgegevens komen er verschillende beschermde soorten rondom het plangebied voor. De meeste zijn echter door de afwezigheid van voor deze soorten geschikte leefomgeving in het plangebied uit te sluiten. Van een aantal soorten is de aanwezigheid niet op voorhand uit te sluiten.

4.1.1 *Boomvalk*

Door de aanwezigheid van een duivennest, welke door boomvalken kan worden gebruikt en de waarneming van boomvalken in de omgeving van het plangebied kan de aanwezigheid van deze soort niet op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk om de aanwezigheid van de boomvalk vast te stellen.

4.1.2 *Poelkikker*

Door de aanwezigheid van potentieel geschikt habitat kan de poelkikker niet in het plangebied worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk om de aanwezigheid van de poelkikker vast te stellen.

4.1.3 *Vleermuizen*

Door de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen kunnen gebouwbewonende vleermuizen niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk om de aanwezigheid van vleermuizen vast te stellen.

5 Advies

5.1 Aanvullend onderzoek

Nader onderzoek dient uitgevoerd te worden volgens bepaalde standaarden en protocollen en in bepaalde periodes in het jaar om de aanwezigheid met voldoende juridische zekerheid vast te stellen.

5.1.1 Vleermuizen

Het nader onderzoek vleermuizen dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen, zoals verwoord in het vleermuisprotocol 2017 (Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur). Dit protocol stelt vast dat vijf veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Twee daarvan dienen plaats te vinden in de periode van 15 mei tot en met 15 juli met een tussenperiode van circa 30 dagen. Eén veldbezoek dient te worden uitgevoerd in de periode van 1 augustus tot 10 september. En de laatste twee veldbezoeken dienen tussen 15 augustus en 30 september plaats te vinden met een tussenperiode van circa 20 dagen.

Tijdens deze veldbezoeken zal gebruik worden gemaakt van een batdetector of batlogger. Dit zijn apparaten waarmee de onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen worden opgevangen en vertaalt in voor mensen hoorbare geluiden. Door het uitvoeren van vijf veldbezoeken kan met voldoende juridische zekerheid aannemelijk worden gemaakt of vleermuizen wel of niet aanwezig zijn in het besluitgebied. Mocht uit dit onderzoek blijken dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan dient mogelijk een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd te worden en mitigerende maatregelen getroffen te worden. Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes voor vleermuizen weer.

5.1.2 Boomvalk

Onderzoek naar aanwezigheid van de boomvalk bestaat simpelweg uit het in de broedtijd controleren van het aanwezige (mogelijke) nest. Dat is het beste te doen wanneer de jongen uitvliegen, in de periode vanaf eind juli tot september. Tot begin juni kunnen boomvalken nog wisselen van nestplaats. Nesten die boomvalken voor die tijd door boomvalken worden gebruikt worden uiteindelijk niet altijd als broedplaats gebruikt.

5.1.3 Poelkikker

Het onderzoek kan worden uitgevoerd door het luisteren naar kooractiviteit van groene kikkers in de periode mei – juni, waarbij minstens 25 procent roept als poelkikker. Bij een lager percentage dienen individuen te worden gevangen met een schepnet en gemeten te worden. Een andere methode om de aan- of afwezigheid aan te tonen is het zoeken naar volwassen poelkikkers in de periode van half april tot eind september. Afwezigheid van poelkikkers mag worden aangenomen nadat in een potentieel geschikt gebied twee inventarisatierondes in de geschikte periode en onder geschikte omstandigheden geen positieve waarnemingen hebben opgeleverd. Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiode van de poelkikker weer.

Overzicht onderzoeksperiodes ter vaststellen aan- of afwezigheid vleermuizen, boomvalk en poelkikker.

Soortgroep	Soort/functie	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vleermuizen	Verblijfplaatsen												
Boomvalk	Nestlocaties												
Poelkikker	Leefgebied												

5.2 Zorgplicht

De zorgplicht is altijd van toepassing. Iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden te verrichten buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen). Ook kan er gefaseerd worden gewerkt om dieren de kans te geven om te vluchten.

5.3 Broedende vogels

Wij adviseren werkzaamheden in het plangebied buiten de broedperiode te starten. De verboden in de Wet natuurbescherming zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Wet natuurbescherming voor activiteiten die vogelnesten in hun broedseizoen zouden kunnen beschadigen.

5.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te realiseren scholen en sporthal.
- als er zolders of vlieringen worden aangelegd, zouden deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor worden de zolders mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen.
- het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten.
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen en gierzwaluwen. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.

5.5 Vervolgstappen

- Uitvoeren nader onderzoek vleermuizen, boomvalk en poelkikker.
- Indien geen essentiële functies voor vleermuizen, boomvalk of poelkikker worden vastgesteld of door het plan worden aangetast, is het plan haalbaar in het licht van de Wet natuurbescherming.
- Indien essentiële functies voor vleermuizen, boomvalk of poelkikker worden vastgesteld en door het plan worden aangetast, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen en een ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.
- In alle gevallen dient bij de werkzaamheden rekening te worden gehouden met broedende vogels en de zorgplicht.

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Lenders, A., Marijnissen, C., Felix, R. 1993. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, stichting RAVON, Nijmegen.

Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging. 2017. Vleermuisprotocol 2017.

Ministerie EZLI. 2012. Memorie van toelichting bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk.

Ministerie EZ. 2015. Memorie van antwoord bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, soortenstandaard Gewone dwergvleermuis. Versie 2.0 december 2014

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, soortenstandaard Poelkikker. Versie 2.0 december 2014

Van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

Van Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Van Uchelen, E. 2006. Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

www.gelderland.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.aerius.nl